

Закарпатська обласна бібліотека для дітей та юнацтва

Серія *Фаховий блокнот*

Дитяча бібліотека та віртуальний простір

Методичні рекомендації, поради

Випуск 7

Ужгород,
2014

ББК 78.39

Д 49

Видання висвітлює питання впровадження в бібліотечну практику нових можливостей та використання технології „Веб 2.0” для просування своїх послуг та ресурсів у віртуальному просторі.

У додатках вміщено рекомендації, поради щодо успішного створення та ведення блогу, віртуальної виставки, корисні ресурси для самовдосконалення.

© Горкій О.М., Палаташ І.М.
укладання, 2014

© Закарпатська обласна бібліотека
для дітей та юнацтва, 2014

Вступ

Всесвітня мережа Інтернет надає бібліотекам додаткові можливості щодо покращення традиційного бібліотечного сервісу і можливостей для відкриття принципово нових видів сервісу, безпосередньо пов'язаних з Інтернетом. Та водночас і ставить нові завдання: з'являються потреби у створенні власних сайтів, блогів. Від того якими вони будуть залежить успіх бібліотеки в мережі Інтернет.

Бібліотеки у віртуальному інформаційному середовищі спробували пристосувати свої традиційні форми послуг до нових реалій. Важливим аспектом у роботі бібліотек є активне просування бібліотечних послуг та продуктів на різних соціальних майданчиках – блог-платформах.

Філософія бібліотечної роботи поступово змінюється, переходячи від принципу володіння документом до принципу можливого доступу до нього у віддаленому режимі. Дедалі частіше бібліотекарі впроваджують нові можливості та використовують технології „Веб 2.0”^{*} для просування своїх послуг та ресурсів у віртуальному просторі.

З розвитком Інтернету бібліотеки отримали нову категорію користувачів – «віддалених користувачів», тобто тих, хто користується послугами віртуально, не відвідуючи саму бібліотеку. Розвиваючи дистанційний доступ до джерел інформації, бібліотеки створюють віртуальні простори, на яких успішно функціонують всі бібліотечні технології. А це означає, що кожна бібліотека стає провідником нової культури – культури віртуального інформаційного обміну, віртуального читання, віртуального спілкування та пізнання (див. додаток 1).

Отже, використання сучасних комп'ютерних технологій в роботі дитячих бібліотек потребує відповідних знань та вмінь від працівників, які забезпечать впровадження нових сервісів як зручних інструментів, самоосвіти, професійної діяльності, спілкування та дозвілля.

^{*}Термін Веб 2.0, який позначив найбільш прогресивні технології, що виникли завдяки Інтернету з'явився у 2005 році. Часто кажуть що Веб2.0 – це «Веб для людей». Ідеї концепції Веб 2.0 вийшли за рамки комп'ютерних технологій та привели до розвитку ініціатив Освіта 2.0, Бібліотека 2.0, Бізнес 2.0 та ін. У цьому світі бібліотека постає як відкритий дослідницький інститут, в якому бібліотекарі спільно з читачами покращують сервіси бібліотеки, займаються інформаційним наповненням, створюють нову наукову інформацію тощо. Деколи кажуть що бібліотеки 1.0 (старого стилю) працюють у режимі лише читання, а бібліотеки 2.0 – читання/запису.

Розкажіть світу про себе...

Блог бібліотек для дітей

Інтернет – важливий складник інформаційних ресурсів сучасної дитячої бібліотеки, бо на додаток до друкованих джерел вона надає доступ читачам до електронних інформаційних ресурсів і допомагає орієнтуватися в них. Розвиток бібліотек в даний час все більше пов’язують з концепцією «Бібліотеки 2.0», котра реалізує комплексні зміни і модернізацію бібліотечного обслуговування, нові методи і принципи взаємодії з читачем в сучасному інформаційному суспільстві.

Відмінність між «Бібліотекою 1.0» та «Бібліотека 2.0»:

Бібліотека 1.0	Бібліотека 2.0
Закриті стелажі	Відкритий доступ до книг
Формування фондів «зверху»	Користувач може запропонувати книгу для придбання в фонд бібліотеки
Послуги, доступні тільки в стінах бібліотеки	Повсюдно доступні послуги
Традиційний електронний каталог	Каталог з можливістю додавання коментарів, добірок книг
Новинні розсилки	rss потік
Інформація як об'єкт споживання	Інформація як засіб спілкування
Довідкове обслуговування телефоном або особисто	Віртуальне довідкове обслуговування
Обмежені сервісні можливості	Широкий спектр послуг
Індивідуальна діяльність бібліотеки	Участь в корпоративних проектах
Веб-сайт бібліотеки	Бібліотека має своє «простір» в соціальних мережах, віртуальних світах

Бібліотечні фахівці докладають значних зусиль, щоб інформувати користувачів про ресурси, програми і послуги бібліотеки. Але для того, щоб розповісти про свою книгозбірню, вже не достатньо написати статтю в газету або створити відеосюжет. Новими можливостями для бібліотекарів є ведення блогів, які в українському інформаційному просторі набули великої популярності. Блог є одним з яскравих прикладів використання технологій „Веб 2.0”.

Блог (англ. *blog*) скорочення від „веб лог” (англ. *web log*, «мережевий журнал чи щоденник подій») – це веб-сайт, основний зміст

якого – регулярно оновлюванні записи, що містять текст, зображення або мультимедіа, де у зворотньо-хронологічному порядку публікуються короткі записи, які називають постами. Блог є специфічною формою організації спільноти користувачів навколо певного автора чи авторів блога (див. додаток 2).

Блогер – людина або організація, яка веде блог.

Блогосфера – це сукупність усіх блогів в мережі Інтернет в межах одного регіону. Для таких блогосфер характерні однакові тенденції та явища, що дозволяє проводити навіть деякі дослідження суспільної думки.

По авторському складу блоги можуть бути персональними, груповими чи суспільними. За змістом – тематичними або загальними.

Найбільшу увагу привертають тематичні блоги, саме завдяки їм блогосфера стрімко прогресує. Автор обирає тематику, на якій добре знається, пише про новини, події, які стосуються визначеної теми, наводить свої міркування, спостереження та робить висновки.

Працівники бібліотек стають активними блогерами. Бібліотечні блоги можна поділити на дві групи:

Блоги бібліотек. Все більше бібліотек замість стрічки новин на сайті бібліотек використовують блоги. В більшості випадків у блогах міститься інформація про заходи, які проходять в бібліотеках, про нові електронні інформаційні ресурси, доступ до яких отримала бібліотека, а також інша інформація про події в бібліотеці.

Блоги бібліотечних спеціалістів. Блоги ведуться бібліотекарями-ентузіастами або спеціалістами, професійна діяльність яких пов'язана з бібліотеками. У цих блогах обговорюються нові тенденції в бібліотечній справі, питання авторського права в діяльності бібліотек, новини у світі інформаційних технологій, особливості використання електронних інформаційних ресурсів, обслуговування користувачів та багато іншого.

Перше, над чим замислюється блогер-початківець при створенні ресурсу, – це вибір блог-платформи (блог-сервісу, блог-служби, блог-хостингу).

Блог-платформи – це спеціальний соціальний сервіс, що надає можливість без зайвих складностей створити блог, який інтегрований у велику мережу, наприклад Blogger, WordPress, LiveJournal, LiveInternet, та багато інших.

Найбільш популярний серед українців блог-сервіс – **LiveJournal** («живий журнал», ЖЖ) – <http://www.livejournal.com/>.

Це блог-платформа для розміщення on-line щоденників, або ж якийсь інший блог («щоденник», «журнал») на цій блог-платформі. Пропонується звичайний для блогів набір функцій: можливість писати власні публікації, їх коментування читачами тощо.

Blogger – <https://www.blogger.com>

Безкоштовний сервіс для ведення блогів, за допомогою якого будь-який користувач може легко створити собі власний блог. Цей сервіс є

дочірнім від Google, тому, за наявності Google-акаунта (власна поштова скриня) вам не потрібно буде створювати новий акаунт, а просто зайти з даними Google. І навпаки – якщо ви створили акаунт на Blogger, то автоматично отримуете акаунт Google.

WordPress – <http://wordpress.co.ua/>

Найбагатший за можливостями сервіс для створення блогу. Безкоштовна версія включає в себе безліч функцій лічильники трафіку, фільтри проти спаму, SEO, чудові теми оформлення і ін. Багато популярних блогів, в тому числі блоги Національної бібліотеки України для дітей, зроблені на цій платформі. Неважливо ким ви є в блогосфері, експертом або новачком, ця платформа буде хорошим вибором в будь-якому випадку.

За допомогою пошукової системи Google, Ви, при бажанні зможете знайти інші блог-платформи та використати їх.

Контент – це інформаційне (переважно текстове) наповнення вашого блогу. Створюючи блог перш за все треба подумати саме про написання текстів, адже це інструмент реклами та популярності. За допомогою контенту свого блогу Ви можете донести до відвідувача те, що хочете. Під час написання текстів не забувайте постійно думати про своїх користувачів, які це читатимуть. До контенту відносяться тексти (будь-які), фото, картинки та інші зображення, таблиці, посилання.

Контент блогу повинен бути логічно побудований. І ще одна з його головних особливостей – унікальність. Будь-який контент відвідувачу не потрібен. Після того, як Ви визначились, про що і як писатимете, інформацію потрібно розбити на розділи. Звісно, розділи залежатимуть від концепції Вашого блогу, але ось універсальні приклади:

– «Новини» (розділ, де переважає коротка змістовна інформація про останні зміни на блозі, важливі повідомлення, тощо).

– «Про нас» (розділ, в якому для ознайомлення клієнтів коротко і зрозуміло викладається інформація про діяльність організації).

– «Контакти» (тут розміщують контакти, через які клієнт зможе зв'язатись з Вами: номер телефону, електронна пошта, адреса та ін.).

Розділів може бути значно більше, головне в міру і з певною метою.

Особливості ведення блогу.

- Зворотній порядок розміщення записів: нові повідомлення (їх прийнято називати постами) публікуються зверху.
- На головній сторінці блогу доступні лише останні надходження, решта публікацій доступні при перегляді архіву.
- Запрошення до публікації коментарів розміщується відразу після публікації. Як правило, до кожного посту читачі можуть залишити коментарі (відгуки до публікації) за допомогою простої веб-форми.

- Тільки власник та автори блогу можуть задавати тему та ініціювати обговорення.
- Формат блогу дозволяє об'єднувати зміст декількох авторських блогів на одній сторінці.
- Кожне повідомлення, розміщене в блозі, має свою URL-адресу, за якою можна до нього звернутися.
- Стаття блогу має заголовок, дату публікації, власне зміст, який складається з гіпертексту (думки автора, цитати тощо), посилань на інші сайти та блоги в Інтернеті, інколи зображень чи навіть відео.

Візитною карткою бібліотеки в Інтернеті є офіційний сайт. Блог може стати доповненням до сайту, створити і вести його можуть самі бібліотекарі. Для невеликої бібліотеки блог може слугувати заміною сайту. На відміну від сайту, блогів може бути декілька, головне – визначити навіщо їх створювати і для кого. Створюючи блог, слід чітко визначити мету, сформулювати кінцевий результат, визначити послідовність дій для досягнення кінцевого результату. Бібліотечний блог не можна сприймати як платформу для повідомлень і новин. Він мав би стати діалогом між бібліотекою і користувачем. Через бібліотечні блоги можна обговорювати книги, обмінюватись враженнями, рекомендувати те, що прочитане, прослухане та переглянуте... Можна створювати та поширювати через бібліотечні блоги рекомендаційні списки книг «Бібліотекар радить прочитати». Спілкуватися навколо вибраних книг, збирати відгуки та складати «Рейтинги книг читацьких уподобань». Проводити он-лайн опитування для визначення найрейтинговішої книги місяця або року. Формувати популярні серед користувачів ТОП-книг: бестселери, фентезі ін. Поширювати списки книг, які потрібно прочитати кожному (за думкою бібліотекаря, за думкою читача). Здійснювати пошук книжкових новинок (в Інтернеті і не тільки) та заохочувати до читання.

Блог методиста

Для бібліотекарів блог дає зовсім нові можливості організації професійного та особистого простору. Активна професійна позиція бібліотекаря залежить передусім від його компетентності, поінформованості, обізнаності з сучасними тенденціями.

Працівники методичних відділів також потребують каналів комунікації, які будуть надійним джерелом для власної поінформованості, стимулюватимуть до освоєння сучасних інформаційних технологій та дозволятимуть оперативно інформувати працівників бібліотек про зміни та інновації в нашій роботі. Блог допомагає оперативно донести до колег певні рекомендації, обговорити аспекти діяльності й проблеми, продемонструвати нове та краще, обмінятися матеріалами і корисними посиланнями.

Працюючи над контентом блогу слід врахувати основні напрями методичної діяльності бібліотеки: надання методичної та консультативної допомоги, аналіз діяльності бібліотек свого регіону, інформаційну функцію, організацію підвищення кваліфікації фахівців бібліотек. Методичні служби книгозбірень за останні роки навчилися бути мобільними і вчасно реагувати на зміни, що відбуваються в суспільстві загалом, і в бібліотечній сфері зокрема. Змінюється зміст, форми та методи роботи, яку сьогодні спрямовано на вироблення загальної стратегії розвитку бібліотечної галузі, розроблення і впровадження інноваційних процесів та технологій, організацію безперервної освіти бібліотечних кадрів.

Правила ведення успішного блогу дитячих бібліотек:

- налагоджуйте дружні стосунки з читачами;
- використовуйте технології RSS (Really Simple Syndication);
- аналізуйте статистику;
- не залишайте без уваги коментарі;
- забезпечте просту навігацію;
- використовуйте оригінальні назви тем;
- реєструйте блог в пошукових системах;
- інформуйте користувачів про блог за допомогою соціальних мереж;
- дозвольте вашій особистості проявити себе через блог;
- зробіть блог доступним і простим для користування.

Слід запам'ятати, що блог потребує постійного оновлення – лише за цією умовою його продовжуватимуть відвідувати. Для того, щоб користувачі знали про нові публікації в блозі скористайтесь RSS-каналом. RSS – це дуже зручний спосіб інформувати про новини бібліотеки, а також оперативно надавати необхідну користувачам інформацію в електронному вигляді. Адже зараз в Інтернеті дуже багато інформації, і стає проблематичним день у день ходити по сайтах та блогах і відслідковувати нові пости; набагато простіше підписатися на розсилку.

RSS – родина XML – форматів, передбачених для опису стрічок новин, анонсів статей, змін в блогах і т. д. Інформація з різних джерел, надана в форматі RSS, може бути зібрана, оброблена і надана користувачу в зручному для нього виді спеціальними програмами-агрегаторами або сучасними версіями найбільш популярних браузерів. Зазвичай з допомогою RSS дається короткий опис нової інформації, що з'явилася на сайті, і посилання на її повну версію. Інтернет-ресурс у форматі RSS називається RSS-каналом, RSS-стрічкою або RSS-фідом.

Переважна частина користувачів мережі Інтернету – підлітки, молоді люди, котрі намагаються отримати пропоновану інформацію і їх не слід переконувати в її корисності. Надаючи конкретну та корисну інформацію в блозі бібліотеки можна отримати перших і, ймовірно, постійних відвідувачів. А постійні відвідувачі – основа відвідування блогу, а значить, його популярності (див. додаток 3).

Як стати хорошим блогером? Найперше – бути оригінальним, виділятися індивідуальністю. Потрібно правильно складати заголовки і вступи до постів, не змушувати читача здогадуватись. Завжди бути готовим до дискусій, щоб привернути увагу читача. Не всі пости мають бути у вигляді розповідей. Намагайтеся використовувати все те, що може зацікавити потенційного користувача бібліотеки.

Людина створює блог для висвітлення своїх думок, подій, відношення до чогось, і саме особистість автора робить ресурс впізнаваним, оригінальним та цікавим. Якщо ж автор створює ресурс і наповнює його скопійованими чи переписаними постами – відповідно стиль блогу втрачається, матеріал буде сухий, не цікавий. Писати потрібно так, щоб у відвідувачів виникало бажання знову звернутися на ваш блог в пошуках нової інформації, щоб читаючи ваші дописи, люди впізнавали авторський почерк, манеру мови та висловів.

Чотири фактори, які заважають стати хорошим блогером:

1. Незнання своєї цілі. Неможливо створити успішний і відвідуваний блог, якщо ви не знаєте, з якою метою його створюєте. Отже мета повинна бути доволі конкретною: бажання розвиватися, отримувати нові знання, підтримувати та просувати свою бібліотеку в мережі. Якщо ж причиною створення блогу є гонитва за популярністю, наслідування інших, чи те що у всіх ваших знайомих він вже є – тоді краще зразу відмовитися від цієї мети.

2. Страх. Якщо бажання досягнути мети менше, ніж страх перешкод на шляху до неї – тоді з великою ймовірністю ви взагалі ніколи не розпочнете вести блог. Можна боятися чого завгодно: осуду, висміювання, невміння висловлювати свої думки „на папері”, відсутності підтримки, критики, провалу і т.п., але потрібно завжди пам'ятати, що об'єкт страху завжди більш загрозливий, ніж є насправді. Не даремно ж вигадали прислів'я: «У страху очі великі».

3. Бездіяльність. Зазвичай виникає як наслідок невпевненості, хоча причини можуть бути й іншими. Головне тут – усвідомлювати, що сама по собі бездіяльність – це ознака слабкої людини (і не тільки стосовно блогів). Власне, для того, щоб провалитися, вам не потрібно робити щось неправильно – достатньо просто нічого не робити. Більше того, якщо ви робите щось неправильно, шанс досягнути успіху вищий, ніж якщо ви віддаєтеся бездіяльності.

4. Задумали створити блог – дійте. Не потрібно чекати сприятливих умов чи кращого моменту. Він ніколи не настане і ви тільки втратите час.

Успіху досягає не той, хто ніколи не помиляється, а той, хто, незважаючи на помилки, рухається вперед. У справі блогінгу, як і в будь-якій іншій, наполегливість має ключове значення. Якщо перше ж падіння

показників статистики, критичний коментар колеги здатні зруйнувати вашу віру у власні сили і власну справу – тоді навряд чи вам вдасться створити стабільний і успішний ресурс.

Кодекс вихованого блогера О'Рейлі та Вейлса:

Винахідник терміну Веб 2.0 Тім О'Рейлі та розробник вільної енциклопедії Wikipedia Джиммі Вейлс розробили рекомендації щодо поведінки для блогерів. Звісно, ці правила загальні, адже в кожному конкретному блозі Мережі вони будуть дещо змінені або доповнені. Та для тих «нетизян», які ще не визначилися зі стилем поведінки в Інтернеті, узагальнений кодекс блогера від О'Рейлі та Вейлса може стати у пригоді. Цей варіант автори називають чорновим. Адже він постійно змінюватиметься і поповнюватиметься, відповідно до трансформації самих блогів.

1. Ми беремо на себе відповідальність за наші власні слова та за коментарі, що ми дозволяємо залишати в нашому блозі. Ми не будемо розміщувати заборонені матеріали і будемо видаляти коментарі, що їх містять.

2. Ми не скажемо нашому віртуальному співрозмовнику того, чого не наважилися б сказати йому під час особистої зустрічі.

3. Якщо дискусія стане занадто напруженою, ми спробуємо поговорити зі співрозмовником приватно, перед тим як відповісти публічно.

4. Образивши когось, ми вдамося до певних заходів. Під «заходами» в кодексі маються на увазі спроби домовитися з особливо емоційним співрозмовником «по-людськи». У випадку, якщо коментарі, що лишив співрозмовник, образливі, погрозливі, і людину не вдається заспокоїти і змусити вибачитися, блогери можуть поєднати свої зусилля з правоохоронними органами, щоб захистити жертву грубіяна.

5. Ми не дозволяємо анонімних коментарів.

6. Ми ігноруємо он-лайн-провокаторів. Якщо не реагувати на хамів, вони втратять інтерес і перестануть залишати коментарі.

7. Ми потребуємо від компаній-хостерів он-лайн-щоденників більш активно сприяти тому, щоб користувачі дотримувалися правил користування блогом.

Сайти бібліотек, що обслуговують дітей

Веб-сайт – ще один бібліотечний сервіс, який акумулює майже всі традиційні бібліотечні сервіси, тільки надаються вони у режимі віддаленого доступу. Веб-сайт – це віртуальний інформаційний центр, який об'єднує тематично пов'язані між собою веб-сторінки.

Робота над створенням сайту починається з визначення головної мети його існування. Потрібно прийняти за правило, що сайт створюється саме для користувачів, а не для самих бібліотекарів.

Структура сайту буде визначатися його контентом, тобто тією інформацією, яку ви збираєтеся розмістити на сайті. Умовно контент можна поділити на дві частини: статичну і динамічну.

Статичною є інформація про бібліотеку: поштова і електронна адреса, місцезнаходження у межах населеного пункту, час роботи, правила користування бібліотекою, її структура, віртуальна екскурсія відділами обслуговування, опис кількісного і якісного складу фондів, перелік безкоштовних і платних сервісів які надає бібліотека. Ця інформація буде закладена при створенні сайту, і в подальшому редагуватиметься лише при необхідності внесення відповідних змін.

Статична інформація має бути конкретною, чітко викладеною і не дуже великою за обсягом – те, що здається важливим вам, зовсім не обов'язково зацікавить вашого користувача.

Динамічна інформація визначається типом бібліотеки (дитяча, шкільна) і її категорією (державна, обласна, районна, сільська).

Віртуальна довідкова служба – сервіс, який широко застосовується в бібліотеках розвинутих країн, користується особливою популярністю серед школярів і студентів. У рекомендаціях ІФЛА з бібліотечного обслуговування підростаючого покоління серед рекомендованих форм обслуговування позначена і «організація довідкової служби (включаючи і допомогу у виконанні домашніх завдань)».

У «Правилах» віртуальної служби потрібно чітко визначити коло запитань, на які відповідають (не відповідають) бібліографи, час роботи служби, термін виконання запитів, штрафні санкції за порушення умов довідкової служби.

Неприпустимо залишати запити без відповіді, навіть якщо не вдалося знайти потрібну інформацію, слід повідомити про це авторові запиту. З метою уникнення повторних однакових запитів ведіть базу даних виконаних запитів із можливістю віддаленого пошуку у ній. Більша частина запитів, які надходять до довідкової служби, пов'язана з навчальним процесом – підготовкою рефератів, доповідей тощо. Не секрет, що багато користувачів, звертаючись до довідкової служби, хотіли б отримати вже готові роботи. Не робіть цього: по-перше, інформація, яка міститься у подібного роду рефератах може виявитися дуже сумнівної якості; по-друге, ми, дорослі відучуємо дітей від самостійної роботи з

першоджерелами. Посилатися варто або на друковані джерела, або на Інтернет-ресурси, які заслуговують довіри. Віртуальна довідкова служба виконує дві функції: допомагає знайти необхідні джерела для самостійної роботи, та непомітно навчає користувача правилам ведення бібліографічного пошуку і оцінювання якості знайденої інформації.

Свою традиційну роль лоцмана у безмежному океані інформації бібліотека реалізує у створенні бібліографічних і відносно нових – вебліографічних – рекомендаційних списках. І ті, й інші знайдуть достойне місце на бібліотечних сайтах.

Новинний блок інформації потребує постійного оновлення. Він може містити новини як бібліотеки, так і школи, міста, регіону: анонси майбутніх заходів, конкурсів, концертів, виставок тощо. Не слід переважувати сайт звітами про заходи, які відбулися в бібліотеці, за виключенням випадків, коли вони надають значиму інформацію (уривки зі стенограм виступів, відеофрагменти, аудіозаписи). Інформація про різноманітні соціальні служби з питань дитинства і материнства (з адресами і телефонами) – дуже корисний ресурс для бібліотечних веб-сайтів. Зразки літературної і художньої творчості дітей, представлені на сайті, сприяють розвитку їхніх творчих здібностей. Правда, лише у тому випадку, якщо роботи варті того. Тому відбір робіт для публікації бажано узгоджувати із відповідними викладачами (в школі) і керівниками гуртків, об'єднань (в бібліотеці).

Представлені рекомендації по контенту, безумовно, є лише попередніми начерками, які залишають широкий простір для наповнення сайту іншими, корисними й цікавими для дітей ресурсами.

Окрім дітей, потенційними адресатами сайту, можуть бути і дорослі – батьки, педагоги, бібліотекарі. Статті і рекомендації з питань психології, педагогіки, дитячого читання тощо краще виділяти окремим адресним блоком, а при можливості взагалі передбачати два (або більше) входи на сайт – для дітей і для дорослих.

Проте, це вже стосується іншого аспекту сайтобудування, а саме – дизайну і навігації по сайту.

Цілком слушним є бажання створити привабливий сайт для своїх користувачів. От тільки у гонитві за «привабливістю» творці сайтів іноді суттєво «пересололюють». Цього скоріше за все не станеться, якщо створення макету буде доручено фахівцям, обізнаним із сучасними розробками в галузі сайтобудування.

Проте бібліотеки часто не мають грошей на їх залучення, тому і доводиться створювати сайт власними силами. Наведені нижче поради – спроба застерегти від можливих помилок і покращити якість сайту.

- Сайт має бути стилістично цілісним – за кольоровою гамою, навігацією. Виключення можливе лише для окремих проєктів,

розташованих на сайті, проте й вони повинні підтримувати стилістичну єдність на своїх сторінках.

- Кольори сайту і його логотип мають відповідати один одному, знаходячись в одній кольоровій гамі.

- Професіонали-дизайнери радять не застосовувати велику кількість кольорів на сторінці, використовуючи максимум три-чотири кольори. В іншому разі інформація сприймається погано.

- Використовуйте для тексту і фону контрастні кольори: синій на білому, чорний на жовтому, зелений на білому і т. ін.

- Текст, набраний великими і малими буквами, сприймається легше, ніж літерами однакового розміру. Особливо варто уникати великих обсягів тексту.

- Вирівнювати текст краще по лівому краю, за виключенням тих випадків, коли це є творчим завданням (наприклад, фігурні вірші). Не представляйте тексти великого обсягу єдиним блоком, «цеглою» – відділяйте абзаци порожнім простором. Та й взагалі, краще мінімізувати розмір сторінки – до півтора екранів. Якщо текст є завеликим, і його неможливо представити інакше, як єдиним блоком, розміщуйте кнопки повернення внизу тексту, щоб читачеві не довелося «скролінгувати» до початку сторінки.

- Графіка (фотографії, малюнки), звісно, прикрашає сайт, однак робить його досить «вагомим» для завантаження. Пам'ятайте, що середньостатистичний користувач готовий чекати завантаження сторінки протягом 15 секунд; після цього він може залишити сайт. Тому розміщуючи на своїх сторінках ілюстративні матеріали, представляйте їх у зменшеному розмірі.

- Не перевантажуйте сайт анімацією – лише на перший погляд це здається привабливим; невдовзі вона почне дратувати не лише ваших користувачів, але й вас самих.

- Пам'ятайте, що деякі користувачі можуть відключати у своїх браузерах виведення на екран графіки, тому споряджайте графіку альтернативними підписами.

- Намагайтесь зробити навігацію по сайту якомога прозорішою і комфортною для користувача, щоб йому не довелося робити зайві кроки під час подорожі сторінками сайту. Навігаційне меню краще розташувати з лівого боку екрану, оскільки читання у нас відбувається зліва направо. Бажано, щоб меню було на будь-якій сторінці сайту: у цьому випадку користувач легко, без зайвих кроків переходить до наступного розділу.

- Не забудьте створити карту сайту – вона робить навігацію по його сторінках досить прозорою.

Реклама і просування сайту

Для реклами сайту бібліотеки можна, звісно, використати звичні традиційні методи – розмістити інформацію про нього у засобах масової

інформації (періодичній пресі, на радіо, телебаченні), надрукувати листівки для розповсюдження у бібліотеці і школі.

Однак основні засоби реклами містяться у самому Інтернеті. Пошукові роботи періодично сканують веб-сайти і індексують інформацію, яка міститься на них.

Суттєву допомогу в цьому надає метаінформація, яку радимо заповнювати на сторінку/сайт в цілому. Значущими для пошукових серверів, у першу чергу, є «Заголовок документа», мета теги «Ключові слова» і «Опис». Чим точніше буде названий документ, чим докладніше описаний ключовими словами (через кому) для визначення тематики, чим більш стисло і вичерпно буде визначено документ в анотації (описі), тим вище за рейтингом він опиниться у результатах пошуку відповідної тематики. Корисною є реєстрація сайту у різноманітних списках і каталогах.

Створюйте віртуальну виставку!

Віртуальна виставка стала необхідною, актуальною, сучасною формою роботи з популяризації книги та читання для бібліотек, що обслуговують дітей і підлітків. Мультимедіа, он-лайн гри, блоги, соціальні мережі – всі ці явища сьогодні стоять на першому місці в ряді інтересів підростаючого покоління, що не дивно при нинішніх темпах розвитку інформаційних технологій. І тому на допомогу приходить той же Інтернет, який міняє наш погляд на традиційні методи роботи.

Використання у бібліотечній практиці створення віртуальних виставок дає ряд переваг:

- забезпечення збереженості документів;
- оперативність організації виставки та можливість постійного її поповнення новими документами;
- необмеженість терміну експонування документів;
- можливість перегляду змісту окремих документів чи ілюстрацій;
- розкриття змісту представленого видання за допомогою анотації;
- представлення документів, які відсутні у фондах даної бібліотеки, але мають певне значення для розкриття заданої теми;
- можливість дистанційного перегляду виставки без відвідування бібліотеки у будь-який час.

При створенні віртуальних книжкових виставок доречно використовувати прийоми мультимедійного подання інформації про книги – у вигляді трейлера, слайд-шоу, презентації. Засобів для створення таких продуктів існує дуже багато. Бібліотекарю тільки залишається не боятись починати робити такі проекти та навчитись деяким прийомам роботи з ними.

Перший, найпростіший засіб, який можна використати для створення книжкової виставки, – це відома всім програма для створення презентацій

PowerPoint. Ви створюєте електронну презентацію книг та інших документів, використовуючи всі можливості даної програми: текст, зображення, анімацію, автоматичну зміну слайдів. Кожний слайд повинен транслюватися ту кількість часу, яка необхідна глядачу (користувачу), щоб прочитати інформацію, яку ви бажаєте донести до нього на кожному окремому слайді.

Готову електронну презентацію необхідно розмістити в Інтернеті. Найбільш простий спосіб публікації такого продукту в глобальній мережі – це **використання сервісів веб 2.0.**, а саме, сервісу Slideshare. Досить просто зареєструватися на сервісі, завантажити на сайт <http://www.slideshare.net/> готову презентацію в рідному для PowerPoint форматі. Після цього ваша презентація книжкової виставки вже доступна для перегляду в Інтернеті. Далі залишається тільки згенерувати HTML-код (це зробить усе той же сервіс Slideshare) – і вставити його на будь-яку сторінку вашого сайту або блогу. Також ви можете легко поділитися опублікованою презентацією в соціальних мережах: Facebook, Twitter та ін.

Останнім часом бібліотечні працівники створюють так звані «**буктрейлери**» – відео презентації книг. Буктрейлер можна розглядати як одну з форм віртуальної книжкової виставки, а створити подібний продукт можна також використовуючи PowerPoint. Останні версії MS Office (починаючи з MS Office 2010) забезпечені функцією конвертації презентації, створеної в PowerPoint, у відеофайл. Дана можливість запускається через меню «Файл – зберегти й відправити – створити відео». В результаті конвертації ви одержите відеоролик із презентацією книжкової виставки. Цей відеофайл можна попередньо опублікувати на сервісі YouTube, а потім вмонтувати отриманий після публікації HTML-код на сторінці бібліотечного блогу чи сайту.

Ще один сервіс для інтерактивних публікацій – **Calameo.com** – також дозволить бібліотекарю досить легко створювати віртуальні книжкові виставки й розміщувати їх на своїх ресурсах. Сервіс пропонує публікувати в Інтернеті документи у вигляді книги, газети, журналу, брошури. При роботі з підготовленими за допомогою Calameo матеріалами створюється відчуття роботи з паперовими документами: можна перегортати сторінки, відзначати цікаві місця, збільшувати масштаб зображення. Публікація може супроводжуватися музикою. Як і для всіх веб-сервісів, для роботи з даним функціоналом, потрібно створити свій аккаунт на сайті <http://ru.calameo.com/>, тобто зареєструватися. Цей сервіс може працювати практично з будь-якими форматами, тому попередній матеріал для книжкової презентації ви можете підготувати все в тій же програмі PowerPoint, або навіть у редакторі MS Word. При використанні сервісу вам потрібно лише крок за кроком дотримуватися інструкції зі створення медіа презентації (даний сервіс забезпечений російським інтерфейсом). В кінці роботи над проектом виходить яскрава, музична, анімована книжкова виставка.

Інформаційні джерела:

Вітушко, А. Веб-сервіси для підвищення комунікативності бібліотечних сайтів / А. Вітушко // Вісник Книжкової палати. – 2013. – № 3. – С. 23-25.

Іваненко, Д. С. Створення й оформлення блогу : урок / Д. С. Іваненко // Все для вчителя. – 2013. – № 12. – С. 114.

Корисні поради по створенню бібліотечного веб-сайту // Шкільна бібліотека плюс. – 2010. – № 8. – С. 11-14.

Проців, О. Створюємо блог бібліотеки / О. Проців // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 3. – С. 51-54.

Романюк, О. Блог методиста як інструмент для професійного розвитку бібліотекарів та впровадження бібліотечних інновацій / О. Романюк // Бібліотечна планета. – 2012. – № 2. – С. 18-20.

Телятник, К. Бібліотекарі і (його?) веб-ресурс / К. Телятник // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. – 2014. – № 2. – С. 57-63.

Трачук, Л. Бібліотечний блог як прояв концепції "Бібліотека 2.0" / Л. Трачук // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 9. – С. 22-25.

Хоменко, І. Бібліотеки в інтернет-просторі: креативність та творчий пошук : інтернет-технології в бібліотеках / І. Хоменко // Бібліотечний форум України. – 2013. – № 4. – С. 15-16.

Бібліотечні блоги та сторінки в соціальних мережах : інформаційний дайджест [Електронний ресурс] / підготовка та комп'ютерний набір: М. Рижа ; відповід. за випуск: Л Лісова // Рівненська обласна бібліотека для дітей : веб-сайт. – Режим доступу: http://www.rdobd.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=231:-doc&catid=56:2010-08-30-14-35-37&Itemid=79 – Назва з екрана. – Дата перегляду: 23.10.2014.

Бібліотечна блогосфера: досвід, критерії оцінки, рекомендації [Електронний ресурс] // Методичний блог Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки. – Режим доступу: http://rdob-blog.ucoz.ua/news/bibliotечna_blogosfera_dosvid_kriteriji_ocinki_rekomendaciji/2013-04-29-369 – Назва з екрана. – Дата перегляду: 23.10.2014.

Волощук, О. Хто такий блогер, або про що і як писати статті на свій ресурс [Електронний ресурс] // Блог Олега Волощука. – Режим доступу: <http://webdigest.com.ua/blogosfera/vse-pro-blogy/hto-takyj-bloher-abo-pro-scho-i-yak-pysaty-statti.html> – Назва з екрана. – Дата публікації: 29.04.2013. – Дата перегляду: 23.10.2014.

Етика Інтернет-спілкування [Електронний ресурс] : блог, присвячений етиці та моралі спілкування у мережі Інтернет (створений на базі Українського Центру Вищої Освіти). – Режим доступу: http://e-ethics-ua.blogspot.com/p/blog-page_4497.html. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 23.10.2014.

Моїсеєва, С. А. Віртуальна книжкова виставка в бібліотеці [Електронний ресурс] : методичні рекомендації / С. А. Моїсеєва // Луганська обласна наукова бібліотека ім. О. М. Горького. – Режим доступу: http://www.library.lg.ua/ukr/kollegam_metod.php?filename – Назва з екрана. – Дата перегляду: 23.10.2014.

Сайти бібліотек, що обслуговують дітей: створення і підтримка. Рекомендації секції «Проблеми читання та інформаційної грамотності дітей і юнацтва» Міжнародної конференції «Крим – 2009» // Національна бібліотека України для дітей : веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5785>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 23.10.2014.

4 фактори, які заважають вам стати блогером... [Електронний ресурс] // Українська блогосфера : [блог Ярослава Федорака]. – Режим доступу: <http://blogosphere.com.ua/2010/12/07/4-factors-which-kill-you-as-blogger/> – Назва з екрана. – Дата перегляду: 23.10.2014.

Основні правила мережевого спілкування

Створивши нове середовище – Інтернет, у якому комп'ютери – основний інструмент комунікації, людство змушене створити в ньому й норми поведінки. У цьому середовищі кожен, хто занурюється в кібернетичний простір, зобов'язаний дбати не лише про себе, але й про оточуючих – про людей, з якими «спілкується», про інформаційні ресурси, з яких отримує дані чи інформацію або ж робить доступними власні. Тому, користуючись будь-якою свободою, слід пам'ятати, що вона обмежується свободою інших людей.

На «території» Інтернету сформувалися свої правила поведінки, певні традиції, своєрідна культура спілкування, що має назву «нетикет». Це поняття з'явилося в середині 80-х років минулого століття.

1. Пам'ятайте, що Ви спілкуєтеся з людиною.

Головний принцип нетикету: усюди в Інтернеті знаходяться люди, і перед тим, як написати щось образливе, варто подумати: «Чи зміг би я сказати це віч-на-віч?». Не слід забувати і про те, що слова у віртуальному просторі фіксуються.

2. Дотримуйтеся тих самих правил поведінки, що і в реальному житті.

Стандарти поведінки можуть відрізнятися в різних точках мережевого простору, але вони не більш м'які, ніж у традиційному спілкуванні. Краще дотримуватися закону як в реальному, так і у віртуальному житті.

3. Зберігайте особистість.

Користуючись перевагами анонімності, інші можуть не бачити кольору Ваших очей, шкіри, волосся, – пам'ятайте, що враження про Вас складатиметься з Ваших висловлювань. Не зайвим буде згадати граматику, осмислювати семантичне наповнення висловлювань. Не ображайте інших. Будьте терплячі і ввічливі. Не використовуйте ненормативну лексику. Не йдіть на конфлікт заради самого конфлікту.

4. Допмагайте іншим там, де Ви спроможні це зробити.

Обмін досвідом у Мережі – захоплива справа. Та й сам Інтернет виріс з бажання вчених обмінюватися досвідом.

5. Не втручайтесь у конфлікти і не допускайте їх.

6. Пам'ятайте про безпеку.

Особа, яка вільно, нехтуючи правилами безпеки, викладає на сторінках мережі приватну інформацію, може легко стати мішенню для он-лайн злочинців.

7. Поважайте право на приватне листування.

Неповага до таємниці листування – це ознака поганих манер як у реальному, так і у віртуальному світі. Скажімо, в бібліотечній практиці можуть виникати ситуації, коли недосвідчені відвідувачі самі просять

співробітника Інтернет-центру відкрити їх скриньку і роздрукувати якусь інформацію. Наприклад, допомагаючи їм, Ви не читаете чужих листів, не зловживаєте своїми знаннями, забуваєте довірену Вам інформацію, як тільки закрили чужу скриньку. Але не всі такі, як ви. Консультанту необхідно попередити людину про можливі ризики, спробувати показати, як самотійно можна відкрити скриньку і зберегти інформацію для її подальшого друку. У крайньому випадку, можна дати користувачеві пораду не довіряти нікому свій пароль і вводити його самотійно.

8. Пам'ятайте про авторське право.

Не оголошуйте інформацію, завантажену з Інтернету, своєю власною. Звісно, Мережа містить величезний обсяг інформації, і спокуса безкарно взяти «шматочок» для себе величезна. Представляти скопійовану з Інтернету інформацію як авторську розробку не лише не чесно, а й незаконно.

9. Не зловживайте своїми можливостями.

Наприклад, системні адміністратори не повинні читати приватні поштові повідомлення, а модератори форумів чи спільнот – впливати на перебіг та результати конкурсів або опитувань.

10. Вчіться пробачати помилки іншим.

Кожен колись був новачком. Якщо ви помітили помилку, повідомити про неї краще приватно. Не будьте зарозумілими і гордовитими. Іноді можна демонструвати нетикет, порушуючи його.

Інтернет постійно розвивається, з'являється усе більше користувачів. І, починаючи спілкування в мережі, люди припускаються помилок, які з'являються через незнання мережного етикету. Так можна завдати неприємностей не тільки співрозмовникам, але й собі особисто. Незнання правил етичної поведінки призводить до таких помилок при спілкуванні у глобальній мережі: флейм, флуд, спам, офтопик, хотлінкінг, та оверквотинг.

флейм – це процес, який іноді виникає при спілкуванні в Інтернеті, «словесна війна». Це зненацька виникле бурхливе обговорення, у процесі якого учасники звичайно забувають про первинну тематику, переходять на особистості й не можуть зупинитися. Звичайно флейми виникають спонтанно, розвиваються дуже швидко й закінчуються лише при втручанні модератора або коли всі учасники остаточно «втомляться». Якщо сталося так, що користувач мимоволі стає учасником флейму, найрозумніша поведінка в цій ситуації – лише раз чітко, конструктивно і доброзичливо висловити свою позицію, і більше в дискусію не вступати. Тоді вона, швидше за все, погасне сама;

флуд – повідомлення в Інтернет-форумах і чатах, які займають великі об'єми і не несуть ніякої корисної інформації. Флуд поширюється переважно з метою «тролінга», наприклад, через бажання комусь допекти. Технічний флуд являє собою хакерську атаку з великою кількістю запитів, яка призводить до відмови в обслуговуванні;

спам – повідомлення, що надсилаються вам від невідомих людей або організацій, яким ви не давали на це дозволу. Найчастіше термін «спам» вживається в значенні «поштовий спам». Як правило, спам – це масове розсилання на велику кількість адрес, що містить рекламу або комерційні пропозиції, а також листа щастя тощо. Зазвичай такі листи мають захоплюючі заголовки, такі як «Заробіток не виходячи з будинку» або «Терміново!!! Унікальна пропозиція». Інформація, що розсилається подібним способом, не заслуговує довіри. Спамові листи також можуть бути «рознощиками зарази», тобто містити файли з вірусами;

офтопiк – повідомлення не за темою (топiка) поточного обговорення чи поштового розсилання. Зустрічається, коли учасники Інтернет-спільнот починають спілкуватися на другорядні чи, що більш характерно, на зовсім відмінні теми від тої, що оголошена в заголовку поточного обговорення. Недоліком офтопiка є те, що люди, які шукають інформацію за темою, записаною в заголовку, наштовхуються на повністю нерелевантну інформацію. Таким чином, ефективність пошуку може бути сильно заниженою, якщо модератор обговорення не буде діяти з метою послаблення офтопiка;

оверквотинг – лишнє цитування, включення в повідомлення великих витримок з текстів замість приведення їх основної частини, важливої в певному контексті. У читачів виникають незручності через необхідність прочитувати великі обсяги тексту, шукати в них раціональне зерно.

Формування мереженої культури користувачів, яка забезпечить їм безпечний „серфінг” в мережі, розширить можливості для навчання, роботи, відпочинку – одне з основних завдань працівників інтернет-центрів бібліотек.

Створюємо блог дитячої бібліотеки (майстер-клас)

Для того, щоб створити власний блог на Blogger потрібно кілька простих кроків.

1. Зайди на сайт Blogger за адресою <https://www.blogger.com/> і натиснути кнопку «Розпочати».

2. Заповнити поля, запропонованої форми:

- вказати власну справжню електронну адресу. Якщо електронної скриньки немає, її потрібно створити. Найкраще це зробити на поштовому сервісі Gmail. Але можна й на будь-якому іншому (ukr.net, mail.ru, rambler.ru тощо).
- ввести логін (ім'я під яким будете заходити на блог) та пароль.

Увага! Логін та пароль доцільно відразу записати у свій блокнот, щоб при потребі його завжди можна було знайти.

- вказати коротке ім'я, яким будуть підписуватись повідомлення в блозі;
- за бажання вказати статтю та дату народження;
- виконати перевірку на основі графічного коду, для чого потрібно ввести у відповідне поле символи, представлені на картинці;
- підтвердити згоду й з умовами надання послуг, поставивши прапорець (галочку).

Увага! Бажано прочитати умови надання послуг!

Після заповнення усіх полів натиснути на стрілку «Продовжити».

3. На сторінці «Назвіть блог» теж потрібно заповнити поля, запропонованої форми:

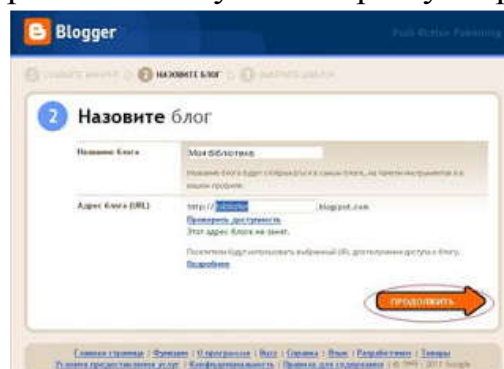
- ввести назву, вона повинна бути простою, такою, що запам'ятовуються й перегукуватися з тематикою блога. При цьому бажано, щоб при введенні такої назви в Yandex і Google не попадалися популярні сторінки на інших ресурсах. Адже багато користувачів будуть шукати Ваш блог саме за назвою. Разом з тим, не слід забувати, що головне для блога – мета, і для того, щоб почати створювати записи в блогу потрібно тримати в голові саме її, і список тем, на які плануєте писати, а не назву блога. Тому можна вибрати просту назву, як от «Блог Свалявської районної бібліотеки для дітей».

Увага! Назву блога можна змінювати.

- ввести адресу блога. Адресу потрібно вводити латинськими буквами. Після того як бажана адреса введена, потрібно натиснути на посилання знизу й перевірити її доступність. Якщо така адреса вже зареєстрована іншим користувачем, Blogger запропонує можливі варіанти її заміни.

Увага! Доцільно відразу занотувати в записник адресу новоствореного блога. Наприклад: biblioter.blogspot.com. Цю адресу можна надіслати друзям, колегам, потенційним партнерам тощо.

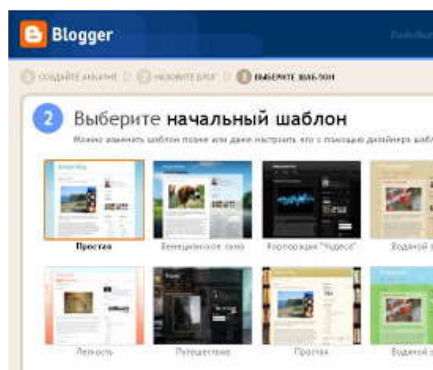
Після цього потрібно натиснути на стрілку «Продовжити».

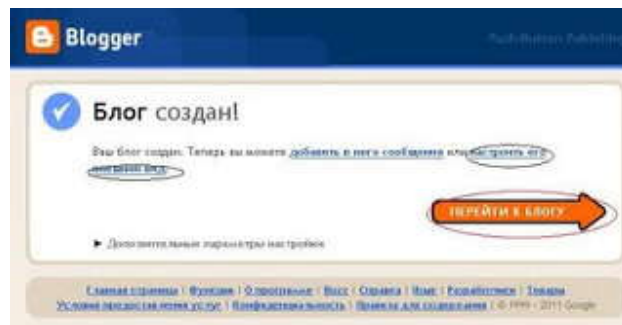
4. Наступний крок – вибір стилю й зовнішнього вигляду веб-сторінки. Blogger вже має кілька готових дизайнів, які можна використовувати. Але можна обрати й будь-який інший шаблон із запропонованих в Інтернеті, або створити власний.

Увага! Шаблон блога можна змінювати.

Після того як шаблон обраний, потрібно натиснути кнопку «Продовжити».

6. У разі правильного виконання дій, система видасть повідомлення про успішне створення блога. Далі можна продовжувати роботу над створенням публікації дописів, натиснувши кнопку «Перейти до блога»

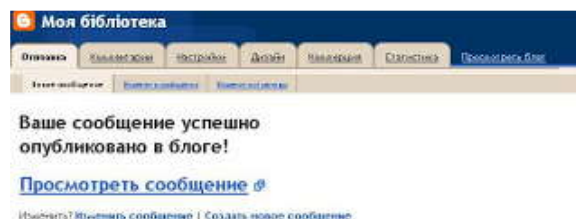
У вікні вбудованого редактора, що відкриється, слід вести заголовок допису. В текстовому полі під заголовком створюється повідомлення. Першим повідомленням, зазвичай є вітання майбутнім користувачам й пояснення, для чого створений цей блог.

Для оформлення тексту використовують інструменти, зображені відповідними піктограмами на панелі інструментів над текстовим полем.

У полі «Ярлики» вписують теги (ключові слова) для публікації. При введенні вони розділяються комами. При публікації повідомлення в ньому будуть перераховані теги. Натискаючи будь-який з них, можна перейти до сторінки, що містить лише повідомлення з вказаною міткою.

Після того, як робота над повідомленням завершена, слід натиснути кнопку «Опублікувати допис». З'явиться напис «Допис вашого блога успішно опубліковано».

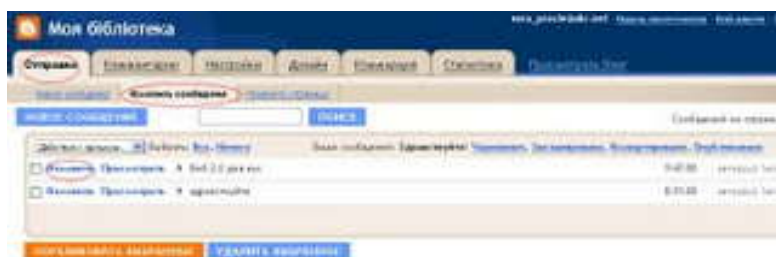

Далі можна:

- переглянути блог (у новому вікні);

- редагувати публікацію – вносити зміни в допис, який ви щойно створили;
- додати нову публікацію – опублікувати нове повідомлення.

Під час написання допису або після його публікації до нього можна додати зображення (малюнок, фото). Для того, щоб вставити зображення потрібно знаходитись в режимі редагування статті. Для цього слід перейти за посиланням «Редагувати дописи» й у вікні, що відкрилося, вибрати відповідне посилання «редагувати».

У вікні вбудованого редактора потрібно:

- натиснути на кнопку «Додати зображення»;
- вибрати фото чи малюнок та завантажити його на сервер Blogger;
- після натискання кнопки «Готово», малюнок з'являється на сторінці допису.

До запуску ресурсу у мережу доцільно також:

1. Налаштувати зовнішній вигляд новоствореного блога. Це можливо зробити у вікні «Дизайнер шаблонів», закладки «Дизайн».

За допомогою «Дизайнера шаблонів» можна замінити дизайн, змінити фонову картинку, обравши з готових, або завантаживши свою, обрати кількість колонок на сторінці, налаштувати ширину колонок, додатково налаштувати заголовок, шрифти, колір шрифту і т.д.

2. Підготувати близько десяти перших постів (вони повинні бути готовими, оформленими, але не опублікованими (статус-чернетка)) та продумати план публікацій з 30-40 записів.

3. Встановити лічильники відвідуваності. Відкрита статистика – ваша відкритість публіці і готовність до співпраці.

4. Налаштувати RSS-підписку на новини блога для користувачів. Адже зараз в Інтернеті дуже багато інформації і стає усе проблематичнішим день у день ходити по сайтах і відслідковувати нові пости. Набагато простіше підписатися на розсилку. З'явиться новина на сайті – з'явиться в передплаті. Зацікавила новина – користувач перейде на блог і прочитає її повністю.

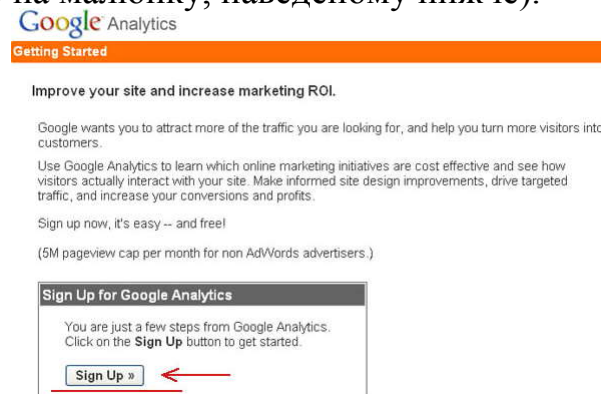
Встановлення лічильник статистики Google Analytics на блозі, сайті (майстер-клас)

Сервіс збору статистики Google Analytics. Саме з його допомогою можна дізнатися, хто, коли і як потрапив на ваш сайт чи блог, що читав і куди переходив, а також багато-багато інших аналітичних даних, які допоможуть зробити ваш блог ще зручнішим для користувачів.

Google Analytics – мабуть, найкращий сервіс збору статистики вашого блога. З допомогою інструментів Google Analytics ви зможете відстежувати всі основні параметри статистики блога, починаючи від банальної кількості відвідувачів та переглядів, і закінчуючи пошуковими запитамми, за якими приходили до вас читачі.

1. Зареєструйтесь у сервісі Google. Як і для багатьох сучасних інструментів моніторингу статистики чи аналітики, для користування сервісом **Google Analytics** вам знадобиться відповідний аккаунт. Втім, існує чимала ймовірність, що такий обліковий запис у вас вже є (наприклад, ви користуєтесь поштою Gmail або є читачем фідів Google Reader). В такому разі додатково реєструватися не потрібно. Google використовуватиме ваші дані для роботи з Google Analytics (тільки не забудьте залогінитись).

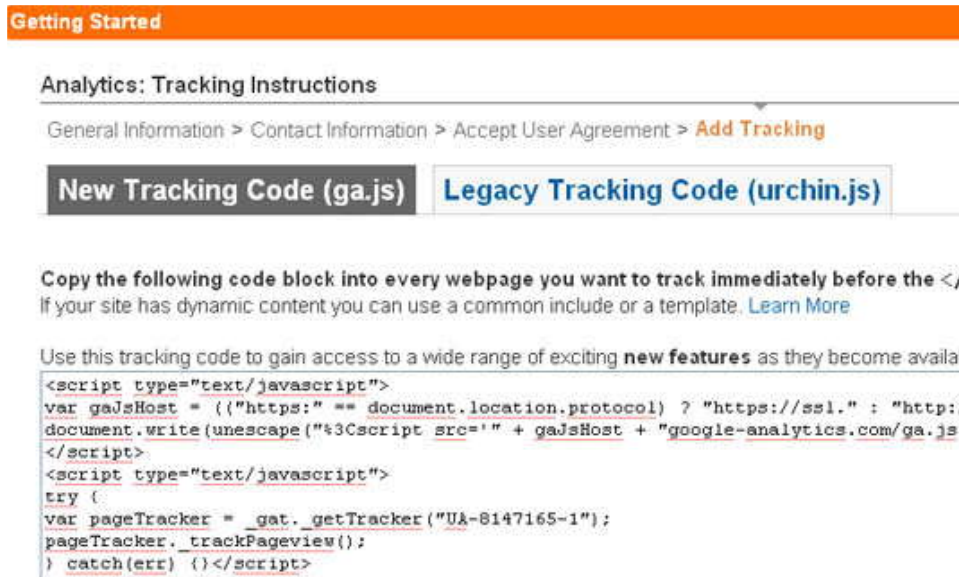
2. Перейдіть на [сторінку Google Analytics](#) і натисніть на кнопку Sign Up (як показано на малюнку, наведеному нижче).

3. Сервіс статистики запропонує створити новий обліковий запис для сайту, статистику якого ви збираєтесь моніторити. Вводимо свої дані (URL-адресу блога, його назву, вибираємо країну тощо).

Тиснемо на „Продовжити” (Continue). Потім за аналогією заповнюємо контактну інформацію про себе і погоджуємося з умовами ліцензії.

4. Після заповнення всіх необхідних полів, сервіс запропонує вам встановити код на сторінках вашого сайту (блога). Саме завдяки йому Google Analytics зможе відстежувати статистику.

Getting Started

Analytics: Tracking Instructions

General Information > Contact Information > Accept User Agreement > **Add Tracking**

New Tracking Code (ga.js) Legacy Tracking Code (urchin.js)

Copy the following code block into every webpage you want to track immediately before the </! If your site has dynamic content you can use a common include or a template. [Learn More](#)

Use this tracking code to gain access to a wide range of exciting **new features** as they become available

```
<script type="text/javascript">
var gaJsHost = (("https:" == document.location.protocol) ? "https://ssl." : "http://
document.write(unescape("%3Cscript src='" + gaJsHost + "google-analytics.com/ga.js'
</script>
<script type="text/javascript">
try {
var pageTracker = _gat._getTracker("UA-8147165-1");
pageTracker._trackPageview();
} catch(err) {}</script>
```

Копіюємо код і встановлюємо його безпосередньо перед тегом на вашому сайті. Якщо ви використовуєте WordPress, то цей тег з найбільшою ймовірністю знайдете у файлі footer.php вашої теми.

5. Підтверджуємо код і потрапляємо на сторінку зі списком ваших сайтів. Якщо все пройшло нормально, через деякий час навпроти URL-адресу вашого блога з'явиться зелена галочка.

Website Profiles		
Name↑	Reports	Status
http://blogosphere.com.ua		
☆ blogosphere.com.ua	View report	✓

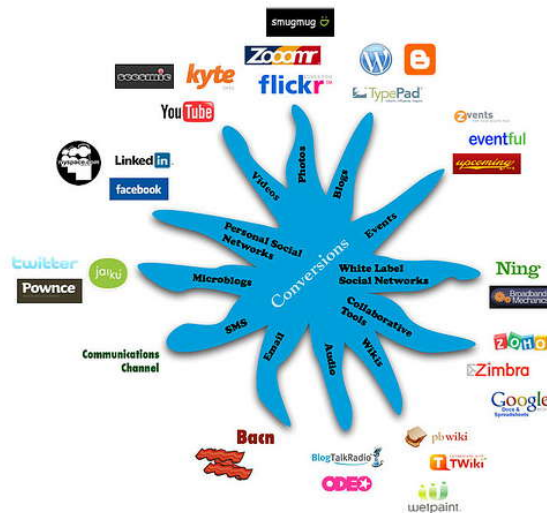
З цього моменту починається збір статистики. Проте побачити перші дані ви зможете тільки через одну добу (дані у Google Analytics публікуються наступного дня за попередній). Щоб зайти на статистику сайта, потрібно клікнути на посилання «View report».

Соціальні сервіси Веб 2.0 (практичне заняття)

Пропонуємо опрацювати самостійно навчальний курс «Соціальні сервіси Web 2.0». Курс призначений для ознайомлення з основними можливостями веб-сервісів.

Появу терміну Веб 2.0 прийнято пов'язувати зі статтею Тіма О'Рейлі «Що таке Веб 2.0». За Тімом О'Рейлі «Веб 2.0 – це не просто інтеграція сервісів, це ідея використання колективного розуму».

Концепцію Веб 2.0 розроблено в результаті спільного мозкового штурму видавництва O'Reilly Media та компанії MediaLive International під час проведення конференції FOO Camp. На малюнку показано мапу Веб 2.0, яка ілюструє основні ідеї та принципи Веб 2.0.

Курс складається з 8 модулів.

- Модуль 1. Соціальні пошукові системи
- Модуль 2. Засоби для збереження закладок
- Модуль 3. Соціальні сервіси збереження мультимедійних ресурсів
 - Відеосервіси
 - Фотосервіси
- Модуль 4. Мережеві щоденники (блоги)
- Модуль 5. ВікіВікі (WikiWiki)
- Модуль 6. Спільна робота з документами
 - Можливості Google Docs
 - Сервіс GoogleCalendar
- Модуль 7. Соціальні геосервіси
- Модуль 8. Освітні соціальні мережі
- Список використаних інтернет-ресурсів

Навчальний курс „Соціальні сервіси Web 2.0.” on-line можна пройти за посиланням – <https://sites.google.com/site/kurssocialniservisiweb20/>

КОРИСНІ РЕСУРСИ

Українська блогосфера
<http://blogosphere.com.ua/>

Сервіси GOOGLE
<http://tehnologia2012.blogspot.com/>

Вебінар "Для чого та як стати блогером?" (ведучий вебінару, PR-спеціаліст та блогер, Олександр Равчев)
<http://www.cityplan.in.ua/page/view/30>

Етика Інтернет-спілкування Блог присвячений етиці та моралі спілкування у мережі Інтернет (створений на базі Українського Центру Вищої Освіти)
<http://e-ethics-ua.blogspot.com/>

Бібліотечний автобан блог програми "Бібліоміст"
<http://bibliote4nyj-autoban.blogspot.com/>

Термінал українських подкастів
<http://podcaster.org.ua/>

Survio це онлайн-інструмент для створення анкет.
<http://www.survio.com/ru/>

Курс соціальні сервіси Web 2.0.
<https://sites.google.com/site/kurssocialniservisiweb20/>

Безкоштовний он-лайн конвертер файлів в PDF формат
<http://www.freepdfconvert.com/>

Зміст

Вступ	3
Розкажіть світу про себе... Блог бібліотек для дітей	4
Сайти бібліотек, що обслуговують дітей	11
Створюйте віртуальну виставку!	14
Інформаційні джерела	16
Додаток 1. Основні правила мережевого спілкування	18
Додаток 2. Створюємо блог дитячої бібліотеки (майстер-клас)	21
Додаток 3. Встановлення лічильника статистики Google Analytics на блозі, сайті (майстер-клас)	26
Додаток 4. Соціальні сервіси Веб 2.0 (практичне заняття)	28
Корисні ресурси	29

Методичні рекомендації, поради

Серія „Фаховий блокнот”

Дитяча бібліотека та віртуальний простір

**Методичні рекомендації,
поради**

Випуск 7

Укладачі:

О.М. Горкій, І.М. Палаташ

Відповідальна за випуск

В.Д. Чіка

Дитяча бібліотека та віртуальний простір : метод. рек., поради / ЗОДЮБ ; уклад. : О. М. Горкій, І. М. Палаташ ; відпов. за вип. В. Д. Чіка. – Ужгород, 2014. – 32 с. – (Фаховий блокнот ; вип. 7).

**Віддруковано на обладнанні
Закарпатської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва**

88000, м. Ужгород, вул. Волошина, 20